

EU-direktiv for slaktekylling – konsekvenser for oss?

Av Marlene Furnes Bagley og Tone Beate Hansen, Fagsenteret for fjørfe

Et nytt EU-direktiv om minimumsbestemmelser for beskyttelse av slaktekyllinger ble fastslått 28. juni 2007. En slaktekylling er i direktivet definert som et dyr av arten *Gallus gallus* som holdes for kjøttproduksjon. Direktivet vil ikke gjelde for rugerier, avlsbesetninger eller besetninger med under 500 slaktekyllinger. Direktivet gjelder heller ikke for utegående slaktekyllinger, ekstensiv drift eller økologisk drift. Som verpehønsdirektivet er slaktekyllingdirektivet et minimumsdirektiv. Det vil si at de enkelte land kan være strengere i sin nasjonale lovgivning. Denne artikkelen søker å gi en oversikt over de viktigste bestemmelsene i direktivet. Hele direktivet kan leses på www.fjorfe.org.

Er vi allerede dekket opp?

Tabell 1 viser de viktigste kravene i det nye EU-direktivet, og det er også forsøkt å gi en oversikt over hvorvidt disse kravene er dekket gjennom vår nasjonale lovgivning, alternativt om dette er innarbeidet praksis gjennom kravene i Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Som det går fram av tabellen er de fleste av kravene dekket opp, mens det for noen områder vil være behov for endringer eller presiseringer i nasjonalt regelverk.

Tabell 1. Krav i nytt EU-direktiv i forhold til eksisterende norske krav for slaktekyllingproduksjon.

KRAV	EU-krav allerede dekket gjennom:			EU-krav ikke dekket
	Forskrift om hold av høns og kalkun	Forskrift om helse-overvåkn	KSL Krav til slaktekylling-produksjon, 3.utgave, 2. opplag	
- Drikkeutstyr brukes og vedlikeholdes slik at spill unngås	§ 9. Daglig kontr. av tekn. innretn. av betydning for dyras velferd		5.2.3 Daglig utstyrsjekk + registr. av vannforbruk	Unngå spill
- Kyllingene skal være uten fôr maksimum 12 timer før slakting.			Fullt dekket gjennom 7.0.2	
- Permanent tilgang til strø med tørr og løs overflate	§ 10. Dyra skal holdes i tørre rom. § 20. Underlaget skal holdes tilstrekkelig tørt § 35. Tilgang til strø som stimulerer til å hakke, sparke og sandbade		3.3.3 Tilstrebe å holde strøet tørt og løst gjennom hele innsettet	
- Tilstrekkelig ventilasjons- og varmesystem for å unngå for høy temperatur eller for høy fuktighet.	Fullt dekket gjennom § 10.		3.1.1 Ventilasjonsanlegget skal gi tilfredstillende klima i husdyrrommet til alle årstider	
- Støynivå holdes lavt	Fullt dekket gjennom § 13.			

- Lysstyrke minst 20 lux i kyllingenes øyehøyde, skal lyse opp minst 80 % av bruksarealet	§ 12. Tilstrekkelig belysn. til at dyra ser hverandre tydelig og kan utføre normale aktiviteter.			Lysstyrke i lux, krav til areal som skal lyses opp
- Lyset skal følge døgnrytme med minst 8t mørke totalt, hvorav minst 4t uavbrutt mørke. Gjelder innen 7 dg etter innsett til 3 dg før slaktning.	§ 12. Lyset skal tilpasses dyras naturlige døgnrytme. Minst 8t mørke totalt, med minst 1x6t eller 2x4t uavbrutt mørke.		3.2.1 Lysprogram skal følge en 24 t syklus og inkludere en uavbrutt mørkeperiode på 1 x 6 timer eller 2 x 4 timer uavbrutte mørkeperioder	
- Tilsyn minst to ganger daglig.	Fullt dekket gjennom § 16			
- Behandling eller avlaving av syke/svake dyr, eks. med gangproblemer, alvorlig ascites, misdannelser eller som lider på annen måte. Veterinær skal kontaktes ved behov	Fullt dekket gjennom § 18.			
- De deler av bygningen, utstyr eller redskaper som er i kontakt med kyllingene skal rengjøres og desinfiseres etter siste innsett, før ny flokk settes inn. Etter innsett skal alt strø byttes ut og erstattes med nytt.	§. 20. Det skal foretas rengjøring og desinfeksjon mellom hvert innsett.		Kapittel 2.4 i KSL-heftet beskriver rutiner for rengjøring og desinfeksjon av hus.	
- Føre register i besetningen over: Ant. innsatte, hybrid, bruksareal, dødelighet per dag om mulig med angivelse av årsak. Eventuelt gjenværende dyr (antall) etter at flokken er sendt til slakt eller solgt skal registreres. Opplysningene skal oppbevares i minst 3 år.		Delvis dekket gjennom §3.	Kapittel 9 i KSL-heftet beskriver hva som skal dokumenteres.	- Dok. av daglig dødelighet kun KSL-krav. - Helseoverv.fors. ingen krav om oppbev, KSL krever 2 år
- Forbud mot operative inngrep, men medlemsstatene kan dispensere, eks. for nebbtrimming før 10 dagers alder	§21 setter forbud mot dette.			
- Max belegningsgrad i dyrerommet er 33 kg levendevekt/m ² . Oppfylles særskilte krav kan dette økes til 39 kg/m ² . Medlemsland kan øke tillatt maksimal belegningsgrad med ytterligere 3 kg/m ²	§35. Max 34 kg lev. vekt/m ²			Se tabell 2

Belegningsgrad

I utgangspunktet er maksimal tillatt belegningsgrad 33 kg levendevekt per kvadratmeter. De enkelte medlemsland kan tillate inntil 39 kg levendevekt per kvadratmeter forutsatt at visse kriterier oppfylles. De viktigste kriteriene er presentert i tabell 2.

Tabell 2. Kriterier for å kunne ha inntil 39 kg levendevekt/m²

KRITERIER	Kommentar
Produsenten må varsle myndighetene dersom hun vil ha høyere belegningsgrad enn 33 kg levendevekt/m ² . Det må ikke være registrert mangler i forhold til direktivets krav i løpet av de to siste år. Det skal foreligge dokumentasjon av tekniske detaljer om hus og utstyr (areal, type gulv, type strø, ventilasjon/varme/ kjøleanlegg, , alarmsystemer og beredskapsplaner).	.Mye av dette har vi allerede på plass gjennom KSL, mens noe kan kreve ytterligere dokumentasjon.
Ventilasjons/kjøle/varmesystem skal ivareta følgende: <ul style="list-style-type: none">- NH₃ ikke overstige 20 ppm- CO₂ ikke overstige 3000 ppm- Ved >30°C: innetemp ikke overskride utetemp mer enn 3°C- Ved <10°C: relativ luftfuktighet ikke overskride 70 %	Normalt vil ikke nyere kyllinghus ha problemer med å oppfylle disse kravene. De to første punktene er per i dag KSL-krav (med grense 25 ppm for NH ₃).
Total dødelighet gjennom innsett skal ikke overstige 1 % + 0,06 % ganget med flokkens slaktealder i dager. Dette gjelder de syv siste innsett.	

I følge direktivet skal myndighetene i det enkelte land sørge for inspeksjon, overvåkning og oppfølging.

Kompetansebevis kreves

Myndighetene i det enkelte land skal dessuten sikre at alle som steller eller håndterer kyllinger (produsenter, avløsere, plukkere) har gjennomgått passende utdanning eller kurs, med hovedvekt på riktig management, dyrevelferd og korrekt avlivning. I følge direktivet er det myndighetene i det enkelte land som skal kontrollere og godkjenne kursene, og det skal utstedes kompetansebevis som bekrefter at produsenten har gjennomgått et slikt kurs eller har erfaringer som svarer til en slik utdanning.

I Norge har vi allerede på plass kompetansekrevede kurs i form av Fjørveskolen (i regi av Nortura og Tomb jordbruksskole) og Fjørfebransjens Kompetanseskole (i regi av FLF). Mattilsynet har i 2007 godkjent disse skolene i henhold til kravene i Stortingsmelding nr. 12 om dyrehold og dyrevelferd, og da også med tilbakevirkende kraft. I skolene inngår generell kunnskap om kyllingproduksjon, dyreartsuavhengig introduksjon i dyrevelferd og etikk (Del 1, Dyrevelferd i husdyrholdet) og fordypning i fjørfeatferd og dyrevelferd (Del 2, Dyrevelferd

hos fjørfe). I tillegg er Besetningsgjennomgang Fjørfe (Del 3) med fokus på dyrevelferd i egen besetning under utvikling, og vil komme på plass i 2007/2008.

Utover dette har Fagsenteret for fjørfe nylig utarbeidet en egen kurspakke for plukkerpersonell. Denne finnes tilgjengelig på Fagsenterets hjemmeside www.fjorfe.org under *Kurs*.

Merking av fjørfekjøtt

Direktivet inneholder også en bestemmelse om at senest 31 desember 2009 skal det foreligge en rapport om eventuell innføring av en obligatorisk, harmonisert merkeordning på EU-nivå. Merkeordningen skal innbefatte alt kyllingkjøtt og angi om dyrevelferdsnormene er overholdt

Oppsummering

Som artikkelen viser, har vi på mange områder allerede oppfylt kravene i det nye EU-direktivet gjennom nasjonal lovgivning, alternativt er dette innarbeidet gjennom KSL. Imidlertid finnes det områder som ikke samsvarer helt, og disse må innarbeides i vårt nasjonale lovverk. Dette vil i hovedsak skje gjennom endringer i *Forskrift om hold av høns og kalkun*. Belegningsgrad i husene er imidlertid et springende punkt, og er av stor økonomisk betydning for slaktekyllingprodusenten. Ønsker man å ha høyere belegningsgrad enn 33 kg levendevekt per kvadratmeter, må produsenten oppfylle visse tilleggskrav. Kravene gjelder ytterligere dokumentasjon av produksjonen, klimaparametre og dødelighet gjennom innsettet. Klarer man ikke disse tilleggskravene, vil man få krav om utbedringer, eventuelt få nedsatt belegningsgrad. Klarer man imidlertid kravene, åpner EU for en belegningsgrad opp mot 39 (42) kg/m². Så spør det om norske myndigheter følger dette, eller om de står fast på nåværende grense på 34 kg/m².